

kma·city

ПОЛІТИКА ВРЯДУВАННЯ В МІСТІ

City Governance Policy

**ДИСЦИПЛІНА:
ЕКОНОМІКА МІСТА. ПЛАНУВАННЯ
СТІЙКОГО РОЗВИТКУ МІСТ**

спеціальності:

С2 Політологія + D3 Менеджмент

освітня програма:

«Політика врядування в місті»

СИЛАБУС

Економіка міста. Планування стійкого розвитку міст

спеціальність: С 2 «Політологія» + D3 Менеджмент

1. ОБОВ'ЯЗКОВА ОСВІТНЯ КОМПОНЕНТА ТА ПРАКТИКА

Нормативна навчальна дисципліна

ВИКЛАДАЧ:

Жарова Любов Валеріївна

доктор економічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: lzharova@ukma.edu.ua

ОБСЯГ ГОДИН НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ:

Загальний обсяг годин – 120 год. / 4 ECTS

з них:

▪ Лекційних	– 16 год.
▪ Семінарських	– 26 год.
▪ Самостійна робота слухачів курсу	– 78 год.

Семестр викладання:

3-й

Форма підсумкового оцінювання:

екзамен

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Курс «Економіка міста. Планування стійкого розвитку міст» є обов'язковою навчальною дисципліною, дозволяє сформувати у здобувачів фахові знання із розуміння економіки міста і компетентності для прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності в сфері планування стійкого розвитку міста. Курс спрямований на опанування сучасних теоретичних підходів та практичних інструментів аналізу, прогнозування та стратегічного планування економічного розвитку міста, визначення ключових факторів та трендів, що впливають на міську економіку; оцінювання ризиків та ймовірних наслідків управлінських рішень; застосування інноваційних методів та цифрових технологій для підвищення ефективності міського управління.

Курс складається з двох змістовних модулів Економіка міста і урбаністична політика та Сучасні практики економічного розвитку.

Курс передбачає проведення інтерактивних лекцій, дискусій і практикумів, самостійну роботу здобувачів

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

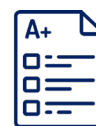
Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних компетенцій та системних фахових знань щодо економіки міста та розвитку компетентностей, необхідних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах невизначеності та динамічних змін

Особливу увагу приділено впровадженню та інтеграції SMART-міст (розумна інфраструктура, цифрове управління, «розумні» сервіси для мешканців) та практик сталого розвитку (економічна, соціальна та екологічна збалансованість) відповідно до цілей ООН та принципів ESG.

Даний курс забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН2; ПРН3; ПРН6; ПРН7; ПРН8

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ, ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
ПРН2 Розробляти і реалізовувати стратегії розвитку міста, створювати та управляти брендом міста та або території і людським капіталом на засадах ефективного використання інструментів політології та менеджменту, а також міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.	Виконання ситуативних вправ та проведення ділових ігор. Імітаційне навчання (виконання проєктів)	Перевірка якості виконання завдань та проєктів
ПРН3 Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, проєктів та інновацій в сфері управління містом в умовах невизначеності із застосуванням міждисциплінарних інструментів у сферах політології та менеджменту	Обговорення досвіду та виконаних завдань учасників в групах, обговорення під час лекційних занять. Виконання письмових завдань	Оцінювання за критеріями вирішених кейсів, підготовка обґрунтованих висновків. Перевірка якості виконання завдань та проєктів
ПРН6 Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.	Обговорення, взаємна перевірка завдань	Перевірка якості виконання завдань та проєктів
ПРН7 Здійснювати управління у сфері політичного дизайну та логістичного менеджменту міста та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.	Лекційні заняття та ініційовані під час них обговорення, робота у міні-групах, виконання практичних завдань (кейсів).	Поточний контроль за виконанням завдань під час занять. Перевірка якості виконання практичних завдань.
ПРН8 Розробляти та управляти проєктами у сфері урбаністики та архітектури міста, управління містом, генерувати підприємницькі, креативні ідеї.	Обговорення досвіду та виконаних завдань учасників в групах, обговорення під час лекційних занять. Виконання ситуативних вправ та проведення ділових ігор. Імітаційне навчання (виконання проєктів).	Оцінювання за критеріями вирішених кейсів, підготовка обґрунтованих висновків. Перевірка якості виконання завдань та проєктів.

Результати навчання (РН)	Теми				
	1	2	3	4	5
ПРН2 Розробляти і реалізовувати стратегії розвитку міста, створювати та управляти брендом міста та або території і людським капіталом на засадах ефективного використання інструментів політології та менеджменту, а також міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.	+	+	+		+
ПРН3 Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, проєктів та інновацій в сфері управління містом в умовах невизначеності із застосуванням міждисциплінарних інструментів у сферах політології та менеджменту	+	+	+	+	+
ПРН6 Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.	+	+	+	+	
ПРН7 Здійснювати управління у сфері політичного дизайну та логістичного менеджменту міста та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.			+	+	+
ПРН8 Розробляти та управляти проєктами у сфері урбаністики та архітектури міста, управління містом, генерувати підприємницькі, креативні ідеї.	+	+		+	

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ: ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ:

Тема заняття	Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Економіка міста і урбаністична політика			
Тема 1. Теоретичні основи економіки міста та урбаністичної політики і інструменти аналізу міської економіки	6	4	12
Тема 2. Планування стійкого розвитку: концепції, стандарти, міжнародний досвід	2	4	16
Змістовий модуль 2. Сучасні практики економічного розвитку			
Тема 3. Штучний інтелект та аналітика великих даних у прогнозуванні розвитку	2	6	16
Тема 4. SMART-місто та цифрова трансформація урбаністичного управління	3	6	17
Тема 5. Економічні ризики та сценарне планування	3	6	17
Всього:	16	26	78

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН:

Змістовий модуль 1
Економіка міста і урбаністична політика**Практичне заняття № 1**

Тема: Теоретичні основи економіки міста та урбаністичної політики і інструменти аналізу міської економіки (4 год.)

Питання для обговорення:

- ☒ Які ключові економічні драйвери розвитку українських міст?
- ☒ Роль муніципальної політики у формуванні інвестиційної привабливості міста
- ☒ Як адаптувати міжнародні методики до українських умов?

Практичне завдання «Міський економічний профайл: аналіз потенціалу та викликів»

Мета: провести міні-аналіз економічного потенціалу і викликів у контексті стійкого розвитку для українського міста

Послідовність виконання:

- Описати вихідну ситуацію (населення, структура економіки, основні сектори, рівень зайнятості).
- Визначити ключові виклики та можливості (можна використати метод SWOT або PESTEL для структурування).
- Запропонувати 2–3 пріоритетних напрямки розвитку
- Заповнити шаблон
- Презентувати результати
- Загальне обговорення та рефлексія

Практичне заняття № 2

Тема: Планування стійкого розвитку: концепції, стандарти, міжнародний досвід (6 год.)

Питання для обговорення:

- ☒ Чи сталий розвиток на часі?
- ☒ Як балансувати між швидким економічним зростанням та екологічними вимогами в умовах обмежених ресурсів?
- ☒ Яку роль відіграє участь громади та бізнесу у плануванні сталого розвитку міста?

Практичне завдання «Місто 2030: адаптація міжнародних стандартів сталого розвитку до українських реалій»

Мета: розробити фрагмент «Плану сталого розвитку» для середнього українського міста (50–200 тис. мешканців) на 2025–2030 рр., з урахуванням: 2–3 Цілей сталого розвитку ООН (на вибір групи) і реальних українських економічних, соціальних та екологічних викликів.

Обов'язкові елементи для опрацювання:

- Ключові цілі та індикатори (у форматі SMART)
- Приклади міжнародних практик, які можна адаптувати
- Потенційні ризики та способи їхнього зменшення
- Інструменти участі громади

Питання для рефлексії:

- Які елементи міжнародних стандартів виявилися найпридатнішими для українських умов?
- Які пропозиції груп вважаються більш реалістичними, а які – більш інноваційними, але ризикованими?
- Як війна та відбудова змінюють пріоритети сталого розвитку?

Змістовий модуль 2

Сучасні практики економічного розвитку

Практичне заняття № 3

Тема: Штучний інтелект та аналітика великих даних у прогнозуванні розвитку (6 год.)

Питання для обговорення:

- ☒ Які дані про місто в Україні є доступними для аналізу, а які — залишаються «невидимими»? Як це впливає на прогнозування розвитку?
- ☒ Які етичні ризики виникають при використанні великих даних у міському плануванні (збір даних, приватність, упередженість моделей)?
- ☒ Чи здатні алгоритми ШІ зменшити соціально-економічні нерівності у місті, чи вони ризикують їх посилити?

Практичне завдання: "AI Urban Solutions: пошук ідей для розумного міста"

Мета: проаналізувати, як штучний інтелект та аналітика великих даних можуть допомогти у вирішенні визначених у попередніх вправах проблем вашого міста, або у досягненні його стратегічних цілей, з урахуванням українських реалій та міжнародного досвіду.

Послідовність виконання:

- Аналіз проблем і цілей (використати результати попередніх завдань і визначити 2–3 пріоритетні проблеми або цілі для роботи)
- Пошук релевантних рішень (ознайомитися прикладами та обрати не менше двох міжнародних або українських прикладів використання ШІ у міському управлінні. Проаналізувати, як ці рішення працюють і які дані вони використовують)
- Адаптація до українського контексту (оцінити, що потрібно змінити у вибраному рішенні, щоб воно працювало у вашому місті (інфраструктура, доступність даних, законодавство, рівень цифровізації. Визначити, які локальні дані знадобляться для роботи ШІ (наприклад: дані транспорту, енергоспоживання, карти руйнувань, демографія).
- Додатково - запропонувати новий або нетривіальний спосіб використання ШІ у вирішенні вибраної проблеми — поєднання з громадською участю, інтеграція кількох сфер (наприклад, транспорт + безпека + екологія).

Презентація результату за схемою Проблема → Приклад(и) рішень → Адаптація для України → Очікувані ефекти.

Дискусія і рефлексія. Питання для подальшого обговорення:

- Які фактори найбільше ускладнюють перенесення міжнародних AI-рішень в Україну?
- Чи можуть українські міста стати «полігоном інновацій» для світу у сфері міської аналітики?
- Які ризики (етичні, соціальні, безпекові) треба враховувати при впровадженні обраних рішень?
- Що буде більш ефективним: створення власних рішень чи адаптація готових?
- Як залучити громаду до співтворення таких AI-проектів?

Практичне заняття № 4

Тема: SMART-місто та цифрова трансформація урбаністичного управління (6 год.)

Питання для обговорення:

- ☒ Які цифрові сервіси першочергово підвищують якість життя мешканців українських міст у воєнний період?
- ☒ Яким чином цифрові платформи можуть допомогти містам зберегти культурну ідентичність та соціальну згуртованість у кризові часи?
- ☒ Чи можливий баланс між швидкою діджиталізацією та цифровою нерівністю в доступі до послуг (зокрема серед вразливих груп населення)?
- ☒ Які ризики і етичні дилеми виникають при запровадженні смарт-рішень для міського простору в Україні (наприклад, відеонагляд, геоаналітика, мобільні додатки)?

Практичне завдання «Сценарії цифрового майбутнього міста: 2030»

Мета: для міського простору створити аналітико-творчу концепцію «цифрової трансформації», з фокусом на:

- 3–5 ключових цифрових рішень, які мають бути впроваджені;
- механізми взаємодії влади, бізнесу та громади у впровадженні;
- очікувані соціальні, економічні та екологічні ефекти;
- способи уникнення ризиків, пов'язаних з цифровою нерівністю, приватністю та надмірною автоматизацією.

Презентація результатів у форматі “storytelling” — як виглядатиме життя мешканця у 2030 році після впровадження цих рішень.

Питання для дискусії після виконання завдання

- Які з ідей були найбільш інноваційними та реалістичними для українського контексту?
- Які фактори (політичні, економічні, соціальні) найбільше вплинуть на можливість реалізації таких сценаріїв?
- Що є більшою загрозою для українських міст: відсутність діджиталізації чи її надмірне впровадження без урахування потреб громади?
- Як забезпечити інклюзивність і участь громадян у процесі цифрової трансформації?
- Чи є ризик, що цифрові технології підмінять собою публічний діалог, і як цьому запобігти?

Практичне заняття № 5

Тема: Економічні ризики та сценарне планування (6 год.)

Питання для обговорення:

- ☒ Які основні економічні ризики сьогодні постають перед українськими містами в умовах війни та післявоєнного відновлення?
- ☒ Як впливають зовнішні шоки (енергетична криза, інфляція, міграційні потоки) на довгострокове планування міського розвитку?

Практичне завдання «Сценарії для стійкого міста: Український контекст 2030»

Мета: визначати ключові економічні ризики для обраного міста до 2030 року (з урахуванням воєнних та післявоєнних викликів).

Послідовність виконання:

- Розробити три сценарії розвитку:
 - Оптимістичний (швидке відновлення, залучення інвестицій, зелений розвиток);
 - Песимістичний (затягування відновлення, брак фінансів, відтік населення);
 - Базовий (реалістичний прогноз з урахуванням наявних ресурсів).
- Визначити економічні індикатори (5–7 показників), які можна відслідковувати для своєчасної реакції на ризики.
- Запропонувати ключові управлінські рішення, що можуть змінити хід подій у кожному сценарії.

Питання для дискусії:

- Які ризики виявилися найбільш типовими для різних міст, а які — унікальними?
- Чи були реалістичними оптимістичні сценарії, чи вони більше відображали бажане, ніж можливе?
- Які індикатори виявилися найбільш критичними для раннього попередження криз?
- Чи співпадають управлінські рішення у різних групах і що це говорить про спільні стратегії українських міст?
- Що можна запозичити з підходів інших груп для підвищення стійкості свого сценарію?

Фінальне завдання: «Стратегічний аналіз стійкого розвитку міста»

Мета: застосувати знання з економіки міста, планування стійкого розвитку та цифрових інструментів для короткого стратегічного аналізу конкретного міста (на вибір здобувача).

Інструкції для виконання:

Короткий економічний профіль

- Основні економічні характеристики міста (населення, ВВП, основні галузі).
- Ключові виклики міської економіки (наприклад, нерівномірний розвиток районів, ризики безробіття, транспортні проблеми).

Оцінка сталості міста

- Оцінка слабких і сильних сторін міста з використанням концепції сталого розвитку та урахуванням міжнародних стандартів або практик, наприклад, ISO 37120, SDG 11, концепція SMART City.

Пропозиції цифрових рішень та аналітики

- В який спосіб ШІ, великі дані або цифрові технології можуть допомогти місту прогнозувати розвиток та покращити управління
- Приклади практичних рішень (аналітика трафіку, управління енергією, моніторинг екології, інтеграція «розумних» сервісів)

Сценарне планування

- Сформулювати два можливі сценарії розвитку міста на найближчі 5–10 років: оптимістичний та песимістичний.
- Ідентифікувати економічні ризики та інструменти управління, які можна застосувати для кожного сценарію.

Формат виконання: текстовий документ (Word або PDF), обсяг до 5 сторінок, зрозуміла структура та підзаголовки.

6. ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Шкуров, Є. (2025). Суспільний аспект реалізації цілей сталого розвитку в повоєнному відновленні міст. " Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 1(64).
2. Скорик, М. О., & Марченко, О. І. (2024). «Smart Cities» та «Urban-Tech» екосистеми як драйвери сталого розвитку міст і територій.
3. Zharova , L. . (2022). Why should Ukraine be a fast state for overcoming war consequences? Skhid, 3(3), 57–64. [https://doi.org/10.21847/1728-9343.2022.3\(3\).266361](https://doi.org/10.21847/1728-9343.2022.3(3).266361)
4. L. Zharova, A. Chechel (2020) Historical Aspects Of Sustainable Development And Economic Evolution Interconnection, Skhid . 2020, Vol. 166 Issue 2, p21-28. DOI: 10.21847/1728-9343.2020.2(166).201399
5. Л. Жарова Сталий розвиток у концепціях SMART (розумних) міських ініціатив, Економіка та право, [S.l.], п. 3 (54), р. 107 - 114, вер. 2019. ISSN 2523-4838. <http://economiclaw.kiev.ua/index.php/economiclaw/article/view/953>
6. Сидор, І., & Сидор, Т. (2023). ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ МІСТА. РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ, 144.
7. Романовська, Ю. (2024). Прогнозування та сценарування розвитку міст в умовах інформаційної економіки. Економіка та суспільство, (67).
8. Свириденко, Ю. (2022). Яку економіку ми будуємо. Українська правда, 8.
9. Матвеева, О., & Мунько, А. (2023). Упровадження концепції розумного міста у процеси цифрової трансформації України заради сталого розвитку. Науковий вісник: Державне управління, (1 (13)), 138-162.
10. Ахновська, І. О., & Ахновський, Д. В. (2022). Сутність та характерні риси корпоративного міста. Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського, 33(72), 99-105.

Додаткова:

1. Біркентале, В. В., & Лісогорська, Т. В. (2021). Тенденції та пріоритети просторового розвитку міста Дніпра. Економіка і організація управління, 152-166. - <https://jpv.s.donnu.edu.ua/index.php/eou/article/view/10833/10738>
2. Шлапак, А. В., & Іващенко, О. А. (2024). Економіка міста: безпека та соціальна складова. Інвестиції: практика та досвід., (3), 31-36.
3. Fauja, Z., Nasution, M. L. I., & Dharma, B. (2023). the Implementation of Cashless Payment System in the Msmes Sector in the Perspective of Islamic Economics To Encourage the Development of the Digital Economy (Case Study of Posbloc Medan City). *istinbath*, 22(1), 57-74.
4. Sopanah, A., Bahri, S., & Ghazali, M. (2021, January). Community empowerment in Batu Tourism City through local wisdom-based creative economics. In *ICONS 2020: Proceedings of the 1st International Conference on Social*

- Science, Humanities, Education and Society Development, ICONS 2020, 30 November, Tegal, Indonesia* (p. 259). European Alliance for Innovation.
5. Son, T. H., Weedon, Z., Yigitcanlar, T., Sanchez, T., Corchado, J. M., & Mehmood, R. (2023). Algorithmic urban planning for smart and sustainable development: Systematic review of the literature. *Sustainable Cities and Society*, 94, 104562.
 6. Rani, S., Mishra, R. K., Usman, M., Kataria, A., Kumar, P., Bhambri, P., & Mishra, A. K. (2021). Amalgamation of advanced technologies for sustainable development of smart city environment: A review. *IEEE Access*, 9, 150060-150087.
 7. Benites, A. J., & Simoes, A. F. (2021). Assessing the urban sustainable development strategy: An application of a smart city services sustainability taxonomy. *Ecological Indicators*, 127, 107734.
 8. Zheng, X., Wang, R., Hoekstra, A. Y., Krol, M. S., Zhang, Y., Guo, K., ... & Wang, C. (2021). Consideration of culture is vital if we are to achieve the Sustainable Development Goals. *One Earth*, 4(2), 307-319.
 9. Prus, P., & Sikora, M. (2021). The impact of transport infrastructure on the sustainable development of the region – Case study. *Agriculture*, 11(4), 279.
 10. Sadovnikova, N., Savina, O., Parygin, D., Churakov, A., & Shuklin, A. (2023). Application of scenario forecasting methods and fuzzy multi-criteria modeling in substantiation of urban area development strategies. *Information*, 14(4), 241.

Інформаційні ресурси:

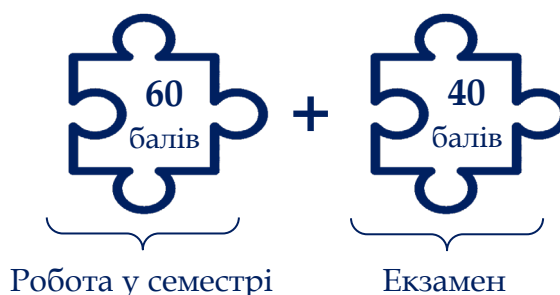
1. Дія.Бізнес - <https://business.dii.gov.ua/history-of-success>
2. Асоціація міст України - <https://www.auc.org.ua/>
3. Асоціація малих міст України - <https://atu.net.ua/>
4. Клуб мерів - <https://mayorsclub.org/>
5. The European Green Deal - https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
6. Urban Planning for City Leaders - <https://unhabitat.org/sites/default/files/download-manager-files/UN%20Habitat%20UPCL%2014-02624%20-%20Combine.pdf>
7. Global Assessment of Responsible AI in Cities – Research and recommendations to leverage AI for people-centred smart cities - https://unhabitat.org/sites/default/files/2024/08/global_assessment_of_responsible_ai_in_cities_21082024.pdf
8. AI & Cities: Risks, Applications and Governance - https://unhabitat.org/sites/default/files/2022/10/artificial_intelligence_and_cities_risks_applications_and_governance.pdf

7. ОЦІНЮВАННЯ

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ДИСЦИПЛІНИ

	Види робіт	К-ть	Бали	Умови нарахування	Разом
Робота у семестрі	Робота на практичному заняття, кейси	5	8	Конкретні критерії оцінювання під кожний вид завдань Активність на семінарських заняттях, обговорення питань, розв'язування кейсів.	40
	Фінальний проєкт	1	20	Конкретні критерії оцінювання під кожний вид завдань	20
Екзамен	Екзамен	1	40	Конкретні критерії оцінювання під кожний вид завдань	40
Разом					100

Засобом оцінювання та методом демонстрування результатів навчання GoogleClassroom.

Критерії оцінювання розробляються під кожне окреме завдання і містяться в Google classroom. Для кожного виду завдань здобувач отримує чіткий строк виконання, за порушення якого оцінка знижується на 15 % від загальної кількості балів, яку він (вона) отримає за завдання після перевірки.

За умови невчасного або неналежного виконання виду роботи, здобувач може виконати завдання наново з урахуванням зауважень викладача, якщо це дозволяє вид роботи, але не пізніше, ніж за 2 тижні до залікового тижня.

Структура роботи

1. Робота на практичному занятті, кейси – 40 балів.
2. Фінальний проєкт – 20 балів.
3. Фінальний контроль – 40 балів

Разом – 100 балів

РОЗ'ЯСНЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

На практичному занятті здобувач може набрати максимум 5 балів

☒ 8 балів ставиться за таких умов:

- повний, правильний, послідовний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується прикладами;
- глибоке розуміння та орієнтування у явищах і процесах;
- вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

☒ 7 бали ставиться за таких умов:

- правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні запитання, відсутня повна відповідь.

☒ 5-6 бали ставиться за таких умов:

- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді наявні помилки;
- відповіді на запитання нечіткі.

☒ 3-4 бали ставиться за таких умов:

- незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічне висловлювання.

☒ 1-2 бал ставиться за таких умов:

- наявні суттєві помилки при відтворенні матеріалу;
- нерозуміння навчального матеріалу і, як наслідок цього, повна відсутність навичок в аналізі явищ і в подальшому виконанні практичних завдань.

Фінальний проєкт – 40

☒ 40 балів ставиться за таких умов:

- Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Представлена робота повністю відповідає таким критеріям:
 1. Логічна структура та повнота аналізу.
 2. Застосування знань з усіх тем курсу.
 3. Якість пропозицій щодо цифрових рішень та стратегії стійкого розвитку.
 4. Ясність та аргументованість сценарного планування.

☒ 30 балів ставиться за таких умов:

- Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Представлена робота відповідає принаймні 3 з 4 критеріїв. Доповідач демонструє володіння матеріалом.

☒ 20 балів ставиться за таких умов:

- Завдання підготовлено і презентовано з порушенням термінів представлення. Доповідач демонструє поверхневе володіння матеріалом, а робота відповідає лише 2 з 4 критеріїв

☒ 10 балів ставиться за таких умов:

- Завдання підготовлено і презентовано з порушенням термінів представлення. Доповідь не структурована і не логічна. Доповідач демонструє поверхнєве володіння матеріалом, а робота не відповідає критеріям.

Екзамен – 40

складається з двох частин

- ☒ 1 частина – перевірка теоретичних знань і включає 20 тестових питань по 1б. за кожне, максимально 20 балів.
- ☒ 2 частина – 2 творчих (практичних) питання, виконання яких потребуватиме додатково креативності та критичного мислення. Максимально 10 б. за кожне питання, і 20 б. за 2 частину в цілому.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	Задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов’язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише на рівні «достатньо». Замість перескладання комісії, студент може обрати повторне вивчення курсу.

8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

НаУКМА сповідує принципи академічної доброчесності, що означає, що всі роботи слухачі мають виконати самостійно, а у тексті мають міститися відповідні посилання на інформаційні джерела. При використанні засобів штучного інтелекту (наприклад, CHAT GPT) необхідно позначити відповідним посиланням частини тексту, що були згенеровані штучним інтелектом.

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року):

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normativni-dokumenty

<https://bit.ly/3tXf4mi> (Скорочене посилання на документ вище)

Недотримання принципів академічної доброчесності карається не зарахуванням роботи без можливості її перездачі у відповідності до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА.

Схвалено на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти
«28» серпня 2025 р., протокол № 1

